

БЕРЕЗАНСЬКА Софія Станіславівна (15. 05. 1924, м. Кам'янець-Подільський, нині Хмельн. обл. — 02. 05. 2024, Київ) — археолог. Дружина **Ю. Березанського**, мати **Н. Євдокимової**. Доктор історичних наук (1978). Державна премія УРСР в галузі науки і техніки (1977). Закін. Київський університет (1948). Від 1953 працювала в Інституті археології НАНУ: від 1966 — старший науковий співробітник, 1986–97 — провідний науковий співробітник. Досліджувала історію насел. Пн. України часів раннього, серед. та пізнього бронз. віку. Провела бл. 40 археол. експедицій, серед яких багаторічні біля с. Пустинка Черніг. обл., в урочищі Усове Озеро Донец.

обл. і с. Гордіївка Вінн. обл. Обґрунтувала концепцію культур. розвитку насел. Пн. України від пн.-сх. варіантів трипіл. культури через пам'ятки культур шнурової кераміки до східнотшинец. та білогрудів. (раннього заліз. віку) і далі до ранньослов'ян. утворень. Виділила **багатоваликіву кераміку**, **східнотшинецьку**, **лебедівську культури**. Розробила методику виявлення та повного розкриття всіх житл. споруд на досліджуваній пам'ятці. Одна з авторів колект. монографій «Археологія Української РСР» (К., 1971, т. 1) та «Давня історія України. Первісне суспільство» (К., 1997, т. 1).

Основні праці

Бронзовий вік на Україні. К., 1964; Средний период бронзового века в Северной Украине. К., 1972; Пустынка. Поселение эпохи бронзы на Днепре. К., 1974; Северная Украина в эпоху бронзы. К., 1982; Культуры эпохи бронзы на территории Украины. К., 1986 (співавтор); Усово Озеро. Поселение срубной культуры на Северском Донце. К., 1990; Das Graberfeld von Hordeevka. Berlin, 1998 (співавтор).

Рекомендована література

1. Шовкопляс І. Г. Археологи України. К., 1968;
2. До ювілею С. С. Березанської // Археологія. 1994. № 3;
3. Мезенцева Г. Дослідники археології України. Чг., 1997.

В. В. Отрощенко

Бібліографічний опис:

Березанська Софія Станіславівна / В. В. Отрощенко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39294>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).